

[Inge Krogh.]

have mere i løn. Derfor kom altså denne mangel på penge, og det betød meget.

Det gav en overgang et vist kaos. Nu kan jeg se — og jeg hilser det med glæde — at socialministeren har sørget for, at vikarstoppet holdt op. Det var sådan, at man ikke engang kunne få vikar under sygdom. Men genansættelser blev der sat stop for. 93 pct. af de normerede stillinger måtte besættes. Det er vel nok næsten enhver politikers drøm at få den offentlige sektor nedskåret til 93 pct. rundt omkring, men det er, så vidt jeg ved — endnu i hvert fald — det eneste sted, det er lykkedes simpelt hen at skære ned til 93 pct. Og det var en reel nedskæring. For elevtallet i børnehaver, på værksteder og i institutioner var det samme.

Så vidt jeg kan se, vil det i det kommende år blive sådan, at man kan gå op til 94 pct. af de normerede stillinger. Jeg vil derfor spørge socialministeren: er det, fordi det er mennesker, der ikke kan formulere sig, at man tillader sig at skære antallet af normerede stillinger så stærkt ned, og fordi de har pårørende, som gang på gang er blevet trætte af at råbe op, og som, når de har råbt tilstrækkelig længe, bliver regnet for at være kværunlanter?

Hvad betyder det så, at personaletallet bliver nedsat? Betyder det noget? Det er forskelligt, hvad det betyder på de forskellige institutioner. Der er institutioner, hvor der er hæderlige normeringer, og det er specielt de nye institutioner, men det har betydet, at det er blevet vanskeligere at udføre behandlingsarbejde. Der, hvor man har tilstrækkeligt personale, har man f. eks. indrettet grupper, sådan at børn og voksne har et ganske bestemt personale. Man gør det netop på den enkelte afdeling for at gøre det så hjemligt som muligt. I mange tilfælde har man måttet opløse disse grupper.

Jeg tror nok, det er i institutionerne, det har betydet mest, netop fordi det er de dårligste, de sværest handicappede, der er dér. Det er gået ud over spisetræning. Nu kan man sige: betyder det så meget? Det kan tage en time at få et barn, som er svært handicappet, til at spise, lære et barn at spise. Også en voksen skal hjælpes. Man kan sige, det er meget af ofre på det, men for en svært handicappet kan bare det, at han kan

tage på en ske og føre den op til munden, måske betyde det samme, som det betød for en af os andre, da vi tog studentereksamen. Så stor en ting er det faktisk.

Gangtræningen har lidt. Der skal personale til, når der skal trænes med et af vore dårlige børn eller en af vore svært handicappede voksne. Det er gået ud over den øvelse, der består i at gå tur. Der kan højst med et svært handicappede være to, altså en i en vogn og så én, der holder ved vognen. Der går meget personale til. Der bliver tit talt om, at institutionerne bruger meget personale, men vi må tænke på, at det er døgnet rundt. Det er morgen, middag, eftermiddag, aften og nat, og det er både jul, påske og pinse, at disse børn og voksne, svært handicappede, skal passes, og det tager meget tid. Der er desuden noget, som er meget vigtigt, og det er selve kontakten, populært sagt dette at have tid til kærlighed. Det betyder forfærdelig meget.

Hvor svært handicappet et barn eller en voksen ændssvag end er, så har de et følelsesliv, og dette følelsesliv skal udvikles — og kan kun udvikles — ved at man har kontakt med dem.

Så har fru Eva Gredal spurgt, hvorfor der var sådan en forskel på normeringerne. På en ny institution er der, som jeg siger, en hæderlig normering; på nogle af de ældre institutioner er der en meget lille normering. Man har gennem lang tid set, at når man skulle søge normeringer, så har man kun fået personale til de nye institutioner, de gamle er forblevet på et meget lille antal normeringer. Jeg vil derfor spørge socialministeren, om man vil tage normeringerne op til revision, så de ældre institutioner kan få mere personale, og jeg beder altså om, at det ikke bliver taget fra dem, der har en hæderlig normering.

Så er ordet „planlægning“ blevet brugt nogle gange. Jeg kan godt sige, at når man har været nogle år i ændssvageforsorgen, så kan man næsten ikke undgå at få gåsehud, når man hører ordet „planlægning.“ Forrige onsdag, den 6. februar 1974, rejste jeg her i salen et spørgsmål til socialministeren om, hvor den institution blev af, som var besluttet opført i 1966. Det var en institution for voksne i Nyborg, og projektet viste sig at være sløjet. Man skal nu begynde forfra med planlægningen. Det var altså en folke-